

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ
Σταδίου 24
105 64 Αθήνα
Τηλ. 210-3312253, 210-3310022
Φαξ. 210-3312033
Email: itep@otenet.gr
URL: <http://www.itep.gr>

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ
HELLENIC CHAMBER OF HOTELS

Αθήνα, 17 Αυγούστου 2009

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Οι επιδόσεις Ιανουαρίου-Ιουλίου 2009 του τουριστικού τομέα από το ΙΤΕΠ

Τα τελευταία στοιχεία των αεροπορικών αφίξεων για τον Ιούλιο στα κυριότερα αεροδρόμια της χώρας (που συγκεντρώνουν περισσότερο από το 98% των συνολικών αεροπορικών αφίξεων) δείχνουν ότι οι δυσμενείς επιπτώσεις που προκαλούνται στον ελληνικό τουρισμό από την παγκόσμια οικονομική κρίση βρίσκονται σε εξέλιξη. Τον Ιούλιο, τον ένα από τους δύο μήνες με τη μεγαλύτερη τουριστική κίνηση στη χώρα μας, η μείωση των αφίξεων στις επιμέρους περιοχές της χώρας συνεχίζεται. Αντίθετα, στο αεροδρόμιο της Αθήνας, σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία, σημειώθηκε αύξηση των αφίξεων αλλοδαπών τουριστών της τάξης του 7,6. Αύξηση, η οποία αντανάκλα το γεγονός ότι η Αθήνα αποτελεί τον ενδιάμεσο σταθμό για άλλους ελληνικούς προορισμούς. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα η μείωση των αφίξεων για το διάστημα Ιαν.- Ιουλίου να περιοριστεί στο -8,5% περίπου. Αν η τάση αυτή συνεχιστεί και τον Αύγουστο, σε συνδυασμό και με τις ικανοποιητικές εξελίξεις στον τουρισμό της Ρόδου, είναι ενδεχόμενο ο αλλοδαπός τουρισμός της χώρας μας για το 2009 να μην σημειώσει διψήφιο ποσοστό μείωσης των αφίξεων και να κινηθεί στα επίπεδα του παγκόσμιου τουρισμού (-8,0% περίπου). Παράλληλα, και οι συναλλαγματικές εισπράξεις το 1^ο εξάμηνο του έτους περιόρισαν τη μείωσή τους στο -14,5% περίπου.

Στην Κρήτη και τα Ιόνια Νησιά η μείωση των αφίξεων κατά το 1^ο επτάμηνο του έτους είναι -10,9% και -13,4%, αντίστοιχα. Ανακούφιση στη γενική αρνητική εικόνα που παρουσιάζει ο ελληνικός τουρισμός αποτελούν τα Δωδεκάνησα, όπου η μείωση έχει περιοριστεί γύρω στο -5%, οφειλόμενη κυρίως στη μικρή μείωση των αφίξεων που παρατηρήθηκε το διάστημα αυτό στη Ρόδο (περίπου -3,0%). (Βλ. Πίνακες 2 και 3).

Μικρότεροι αρνητικοί ρυθμοί σημειώνονται επίσης στην Σκιάθο (-3,0%) και τη Ζάκυνθο (-5,5%). Αντίθετα, οι περιοχές που πλήττονται περισσότερο είναι η Χίος (με -26,3%), η Κεφαλονιά (-23,6%), η Σάμος (-14,1%) και τα Χανιά (-13,4%). Στη Χαλκιδική είναι ιδιαίτερα αισθητή η μείωση (-20%) των αφίξεων των ρώσων τουριστών, ενώ στην περιοχή του Ηρακλείου παρατηρείται κόπωση της γερμανικής και βρετανικής αγοράς που αποτελούν τις κύριες πηγές προέλευσης αλλοδαπών τουριστών, με αποτέλεσμα να σημειωθεί μείωση των αφίξεων αυτών της τάξης του -50,0% και -35,0%, αντίστοιχα.

Η βαθιά και παρατεταμένη οικονομική κρίση έχει επηρεάσει σημαντικά και τον εσωτερικό τουρισμό, που μπορεί μεν να μην υποκαθιστά τον αλλοδαπό τουρισμό ως προς τις συναλλαγματικές εισπράξεις, συμβάλλει, όμως, στην αύξηση των διανυκτερεύσεων και των εσόδων των ξενοδοχείων, καθώς και στην τόνωση της τοπικής οικονομίας. Έτσι, σύμφωνα με εκτιμήσεις οι διανυκτερεύσεις των ημεδαπών τουριστών καταγράφουν σημαντικές μειώσεις, που σε ορισμένες περιπτώσεις ξεπερνούν και το 20%. Η μεγαλύτερη, όμως, μείωση παρατηρείται στα έσοδα των ξενοδοχείων, τόσο λόγω του μειωμένου αριθμού διανυκτερεύσεων – ημεδαπών και αλλοδαπών – όσο των μειωμένων τιμών που προσφέρουν.

Ειδικότερα, στη Χαλκιδική εκτιμάται ότι η μείωση των διανυκτερεύσεων των Ελλήνων την υψηλή περίοδο (15 Ιουλίου έως 25 Αυγούστου) θα κυμανθεί γύρω στο -10,0%. Ανάλογη κατάσταση επικρατεί και στα Χανιά. Εκτιμάται ότι μόνο το 40% των Ελλήνων που φτάνουν στην περιοχή διαμένει σε κάποιο τουριστικό κατάλυμα, παρά τη διαφημιστική καμπάνια που πραγματοποιήθηκε και τις μειωμένες τιμές που προσφέρθηκαν. Έτσι, τόσο τον Ιούλιο όσο και τον Αύγουστο η μείωση των διανυκτερεύσεων των Ελλήνων κυμαίνεται από 15-20%. Η ίδια τάση επικρατεί και στο Ηράκλειο, όπου ο αριθμός των διανυκτερεύσεων των Ελλήνων είναι μειωμένος τουλάχιστον κατά 20%.

Ως προς τα νησιά του Ιονίου έχει αρχίσει να διαμορφώνεται μια νέα κατάσταση. Η ολοκλήρωση της Εγνατίας Οδού έχει αυξήσει σημαντικά την οδική πρόσβαση στα νησιά από τη Βόρ. Ελλάδα. Επίσης, η συχνότητα και η συνέπεια των δρομολογίων των πλοίων της περιοχής καθώς και οι μεγάλες εκπτώσεις στα εισιτήρια (-20%) αύξησαν τον Ιούλιο κατά 13% την επιβατική κίνηση. Η αύξηση αυτή μεταφράστηκε και σε ανάλογη περίπου αύξηση των διανυκτερεύσεων που, όμως, και εδώ συνοδεύτηκε από δραματική μείωση των εσόδων, κυμαινόμενη γύρω στο -40%.

Αντίθετα στη Ρόδο η κατάσταση διαγράφεται, σε σχέση με το γενικότερο αρνητικό κλίμα, ικανοποιητική, αφού τόσο οι διανυκτερεύσεις ημεδαπών και αλλοδαπών, όσο και οι αφίξεις από το εξωτερικό τον Αύγουστο αναμένεται να κινηθούν στα περσινά επίπεδα. Οι εξελίξεις αυτές θα έχουν θετικές επιδράσεις και στο σύνολο του τουρισμού στη χώρα μας, λόγω της ιδιαίτερης βαρύτητας του αλλοδαπού τουρισμού στη Ρόδο.

Η ίδια, όμως, αρνητική κατάσταση επικρατεί τόσο στις κύριες ανταγωνίστριες χώρες, όσο και σε άλλες βαλκανικές και μεσογειακές χώρες. Πιο συγκεκριμένα, οι αφίξεις κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους στις εν λόγω χώρες καταγράφουν τις ακόλουθες μειώσεις:

- Ισραήλ:	-18,2%	- Ισπανία:	-11,5%
- Μάλτα:	-13,8%	- Κύπρος:	-10,8%
- Σλοβενία:	-12,1%		

Αντίθετα, οι αφίξεις στην Τυνησία και κυρίως στο Μαρόκο καταγράφουν θετικούς ρυθμούς, 0,9% και 9,0% αντίστοιχα. Οι συναλλαγματικές εισπράξεις, όμως, σε όλες αυτές τις χώρες (με εξαίρεση την Τυνησία) καταγράφουν αρνητικούς ρυθμούς μεταβολής, και μάλιστα στις περισσότερες περιπτώσεις με διψήφια ποσοστά.

Χαρακτηριστική είναι, επίσης, και η - έστω και οριακή - μείωση των αφίξεων αλλοδαπών τουριστών στην Τουρκία (-0,9%) κατά το πρώτο εξάμηνο του 2009, όταν την αντίστοιχη περίοδο των δύο προηγούμενων ετών σημειωνόταν αύξηση περίπου 16%. Παρά την οριακή, όμως, μείωση στις αφίξεις στην Τουρκία καταγράφεται σημαντική μείωση των συναλλαγματικών εισπράξεων της τάξης του -10,0%. Ενδεικτική της κατάστασης που επικρατεί στην Τουρκία είναι η δήλωση του Προέδρου της Ένωσης Επαγγελματιών Διευθυντών Ξενοδοχείων ότι όλα τα ξενοδοχεία έχουν προβεί σε δραματικές μειώσεις των τιμών τους. Στην Αττάλεια π.χ. σε ξενοδοχεία 5 αστέρων υπάρχουν προσφορές που φτάνουν και τα 60 € ανά διανυκτέρευση σε πακέτα all inclusive, με αποτέλεσμα η πληρότητα να αγγίξει το 95% περίπου από 40% που ήταν πριν τις προσφορές.

Οι εξελίξεις αυτές επιβεβαιώνουν τις εκτιμήσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού που προβλέπει μείωση του παγκόσμιου τουρισμού για το 2009 που θα κυμαίνεται μεταξύ -6% και -4%, αφού ήδη η μείωση που έχει καταγραφεί για το 1^ο 4μηνο είναι -8,0%. Οι παραπάνω εξελίξεις φαίνεται ότι δεν έχουν επηρεαστεί σε σημαντικό βαθμό, μέχρι σήμερα τουλάχιστον, από την πανδημία της νέας γρίπης, η οποία απειλεί ολόκληρο τον πλανήτη.

Πίνακας 1. α.- Εξέλιξη Αλλοδαπού Τουρισμού στην Ελλάδα και τις Ανταγωνίστριες Χώρες % Μεταβολή								
Χώρα	Αφίξεις				Συναλλαγματικές Εισπράξεις			
		2007/06	2008/07	2009/08		2007/06	2008/07	2009/08
ΕΛΛΑΔΑ ⁽¹⁾	Ιαν.- Ιούλ.	5,4	0,7	-8,6	Ιαν.- Ιούν.	0,7	8,3	-14,6
Ιταλία	Ιαν.- Μάιος	9,9	0,2	-4,0	Ιαν.- Μάιος	-0,3	2,0	-9,3
Ισπανία	Ιαν.- Ιούν.	1,3	2,8	-11,5	Ιαν.- Μάιος	3,0	3,9	-11,3
Πορτογαλία ⁽²⁾	Ιαν.- Ιούν.	3,9	3,4	-14,9	Ιαν.- Μάιος	11,4	6,8	-13,4
Κροατία ⁽²⁾	Ιαν.- Ιούν.	7,3	2,1	-3,9	Ιαν.- Μαρτ.	40,0	17,3	-6,0
Κύπρος	Ιαν.- Ιούν.	-3,4	2,7	-10,8	Ιαν.- Ιούν.	2,3	-0,7	-15,8
Τουρκία	Ιαν.- Ιούν.	16,6	16,4	-0,9	Ιαν.- Ιούν.	3,4	26,8	-10,2

Πίνακας 1. β.- Λοιπές Μεσογειακές και Βαλκανικές Χώρες						
Χώρα	Αφίξεις			Συναλλαγματικές Εισπράξεις		
		2008/07	2009/08		2008/07	2009/08
Ισραήλ	Ιαν.- Ιούν.	34,2	-18,2	Ιαν.- Μαρτ.	52,3	-20,8
Τυνησία	Ιαν.- Ιούν.	5,0	0,9	Ιαν.- Μαρτ.	μ.δ.	2,9
Αίγυπτος	Ιαν.- Μάρτ.	μ.δ.	-13,0	Ιαν.- Μαρτ. ⁽³⁾	39,3	-17,2
Μαρόκο	Ιαν.- Ιούν.	μ.δ.	9,0	Ιαν.- Μάιος	μ.δ.	-14,4
Μάλτα	Ιαν.- Ιούν.	μ.δ.	-13,8	Ιαν.- Μαρτ.	4,7	-18,8
Σλοβενία	Ιαν.- Ιούν.	μ.δ.	-12,1	Ιαν.- Μάιος	μ.δ.	-15,3
Βουλγαρία ⁽⁴⁾	Ιαν.- Ιούν.	17,9	-10,0	Ιαν.- Ιούν.	13,3	-7,8

(1) Αφορά αφίξεις αλλοδαπών τουριστών στα κυριότερα αεροδρόμια της χώρας. Οι αφίξεις της Αθήνας προέρχονται από το "Ελ. Βενιζέλος".

(2) Αφορά διανυκτερεύσεις αλλοδαπών τουριστών σε ξενοδοχειακά καταλύματα.

(3) Το οικονομικό έτος στην Αίγυπτο αρχίζει τον Ιούλιο.

(4) Αφορά αφίξεις ταξιδιωτών στα σύνορα.

μ.δ.: μη διαθέσιμα στοιχεία.

Πηγή: Εθνικές Στατιστικές Υπηρεσίες και Κεντρικές Τράπεζες των χωρών.

Συμπερασματικά, οι αρνητικές επιπτώσεις της διεθνούς οικονομικής κρίσης είναι εμφανείς τόσο στον ελληνικό όσο και στον παγκόσμιο τουρισμό. Η τρέχουσα τουριστική περίοδος, η οποία για τη χώρα μας πλησιάζει στη λήξη της, είναι μια ιδιαίτερη περίπτωση, η οποία δεν πρέπει να συγκρίνεται με προηγούμενες. Επιβάλλεται, ωστόσο, να αποτελέσει την αιτία για σοβαρό προβληματισμό και τη λήψη των απαραίτητων αποφάσεων. Μια ενδεχόμενη μελλοντική κρίση δεν θα πρέπει να βρει τον ελληνικό τουρισμό στην ίδια θέση από πλευράς ανταγωνιστικότητας και χωρίς πρόγραμμα για την αντιμετώπισή της.

Το ΙΤΕΠ θα επαναλάβει για μια ακόμα φορά, ότι καθίσταται αναγκαία σήμερα περισσότερο από ποτέ η στενή συνεργασία κράτους, ιδιωτικού τομέα και εργαζομένων για την χάραξη από μηδενική βάση μιας νέας πολιτικής, η οποία θα αποτελέσει την αφετηρία ενός νέου ξεκινήματος, το οποίο θα οδηγήσει σε έναν ανταγωνιστικό τουριστικό τομέα για το καλό της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας.

Πίνακας 2. - Αφίξεις Αλλοδαπών Τουριστών Αεροπορικώς (Ιανουάριος – Ιούλιος)

Αεροδρόμια	2004	2005	2006	2007	2008	2009	% μεταβολή				
							2005/04	2006/05	2007/06	2008/07	2009/08
Θεσσαλονίκη*	616.864	626.402	647.648	704.752	751.754	681.481	1,5	3,4	8,8	6,7	-9,3
Καβάλα	60.423	49.288	54.789	60.208	54.929	50.103	-18,4	11,2	9,9	-8,8	-8,8
(Β. Ελλάς)	677.287	675.690	702.437	764.960	806.683	731.584	-0,2	4,0	8,9	5,5	-9,3
Ηράκλειο*	1.019.447	1.066.177	1.163.400	1.177.980	1.180.966	1.061.202	4,6	9,1	1,3	0,3	-10,1
Χανιά	293.641	308.385	372.904	389.668	387.288	335.347	5,0	20,9	4,5	-0,6	-13,4
(Κρήτη)	1.313.088	1.374.562	1.536.304	1.567.648	1.568.254	1.396.549	4,7	11,8	2,0	0,0	-10,9
Ρόδος	615.968	629.112	710.343	735.742	729.793	709.311	2,1	12,9	3,6	-0,8	-2,8
Κως	329.725	313.443	344.793	356.913	366.856	334.644	-4,9	10,0	3,5	2,8	-8,8
(Δωδεκάνησος)	945.693	942.555	1.055.136	1.092.655	1.096.649	1.043.955	-0,3	11,9	3,6	0,4	-4,8
Άραξος	20.528	33.422	30.213	45.659	31.060	24.196	62,8	-9,6	51,1	-32,0	-22,1
Καλαμάτα	26.662	29.994	27.391	29.092	18.591	16.372	12,5	-8,7	6,2	-36,1	-11,9
(Πελοπόννησος)	47.190	63.416	57.604	74.751	49.651	40.568	34,4	-9,2	29,8	-33,6	-18,3
Κέρκυρα	451.855	456.381	472.985	471.095	446.803	403.089	1,0	3,6	-0,4	-5,2	-9,8
Κεφαλονιά	85.581	79.886	90.392	90.076	105.796	80.826	-6,7	13,2	-0,3	17,5	-23,6
Ζάκυνθος	263.398	254.314	263.102	259.962	255.502	241.568	-3,4	3,5	-1,2	-1,7	-5,5
Άκτιο	77.536	80.210	77.002	85.174	89.221	52.044	3,4	-4,0	10,6	4,8	-41,7
(Ιόνια Νησιά)	878.370	870.791	903.481	906.307	897.322	777.527	-0,9	3,8	0,3	-1,0	-13,4
Μύκονος	43.922	50.437	52.651	54.292	57.165	50.349	14,8	4,4	3,1	5,3	-11,9
Σαντορίνη	82.449	91.079	96.795	103.882	100.407	87.704	10,5	6,3	7,3	-3,3	-12,7
(Κυκλάδες)	126.371	141.516	149.446	158.174	157.572	138.053	12,0	5,6	5,8	-0,4	-12,4
Σκιάθος	66.765	63.857	64.689	67.709	66.698	64.700	-4,4	1,3	4,7	-1,5	-3,0
Μυτιλήνη	41.039	39.046	39.259	44.613	44.697	41.626	-4,9	0,5	13,6	0,2	-6,9
Χίος	8.831	7.925	8.642	7.757	9.919	7.313	-10,3	9,0	-10,2	27,9	-26,3
Σάμος	67.239	65.589	71.983	73.752	74.211	63.757	-2,5	9,7	2,5	0,6	-14,1
(Β. Αιγαίο)	183.874	176.417	184.573	193.831	195.525	177.396	-4,1	4,6	5,0	0,9	-9,3
ΣΥΝΟΛΟ	4.171.873	4.244.947	4.588.981	4.758.326	4.771.656	4.305.632	1,8	8,1	3,7	0,3	-9,8
ΑΘΗΝΑ**			1.817.908	1.996.797	1.936.080				9,8	-3,0	-5,9 ⁽¹⁾
ΣΥΝΟΛΟ (Με Αθήνα)	4.171.873	4.244.947	6.406.889	6.755.123	6.707.736				5,4	-0,7	-8,6⁽¹⁾

* Συνολικές αφίξεις εξωτερικού.

** Για την Αθήνα τα στοιχεία αφορούν τις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών, όπως τις δίνει το "Ελ. Βενιζέλος".

(1) Εκτιμήσεις με βάση τα προσωρινά στοιχεία από το "Ελ. Βενιζέλος".

Πίνακας 3. - Αφίξεις Αλλοδαπών Τουριστών Αεροπορικώς (Ιούλιος)											
Αεροδρόμια	2004	2005	2006	2007	2008	2009	% μεταβολή				
							2005/04	2006/05	2007/06	2008/07	2009/08
Θεσσαλονίκη*	175.030	178.995	182.740	194.357	191.516	174.443	2,3	2,1	6,4	-1,5	-8,9
Καβάλα	20.882	18.127	21.796	24.024	22.038	21.369	-13,2	20,2	10,2	-8,3	-3,0
(Β. Ελλάς)	195.912	197.122	204.536	218.381	213.554	195.812	0,6	3,8	6,8	-2,2	-8,3
Ηράκλειο*	356.304	409.996	448.328	452.460	439.573	405.304	15,1	9,3	0,9	-2,8	-7,8
Χανιά	108.133	113.231	135.398	140.115	143.933	109.311	4,7	19,6	3,5	2,7	-24,1
(Κρήτη)	464.437	523.227	583.726	592.575	583.506	514.615	12,7	11,6	1,5	-1,5	-11,8
Ρόδος	223.893	253.375	289.019	295.448	284.106	276.840	13,2	14,1	2,2	-3,8	-2,6
Κως	132.025	131.747	145.608	153.080	161.189	147.628	-0,2	10,5	5,1	5,3	-8,4
(Δωδεκάνησος)	355.918	385.122	434.627	448.528	445.295	424.468	8,2	12,9	3,2	-0,7	-4,7
Άραξος	8.951	12.929	11.907	12.978	11.195	9.163	44,4	-7,9	9,0	-13,7	-18,2
Καλαμάτα	9.330	11.335	10.371	11.943	6.505	5.667	21,5	-8,5	15,2	-45,5	-12,9
(Πελοπόννησος)	18.281	24.264	22.278	24.921	17.700	14.830	32,7	-8,2	11,9	-29,0	-16,2
Κέρκυρα	181.688	191.393	201.368	199.781	184.538	164.644	5,3	5,2	-0,8	-7,6	-10,8
Κεφαλονιά	30.659	29.648	35.104	36.308	40.682	30.125	-3,3	18,4	3,4	12,0	-26,0
Ζάκυνθος	101.568	102.278	105.264	111.799	104.526	100.468	0,7	2,9	6,2	-6,5	-3,9
Άκτιο	29.896	32.249	32.756	35.801	33.754	0	7,9	1,6	9,3	-5,7	-100,0
(Ιόνια Νησιά)	343.811	355.568	374.492	383.689	363.500	295.237	3,4	5,3	2,5	-5,3	-18,8
Μύκονος	20.602	25.458	26.081	27.775	29.706	26.429	23,6	2,4	6,5	7,0	-11,0
Σαντορίνη	34.781	39.894	41.601	45.843	44.762	39.799	14,7	4,3	10,2	-2,4	-11,1
(Κυκλάδες)	55.383	65.352	67.682	73.618	74.468	66.228	18,0	3,6	8,8	1,2	-11,1
Σκιάθος	26.747	26.429	25.329	27.694	27.039	26.797	-1,2	-4,2	9,3	-2,4	-0,9
Μυτιλήνη	16.250	14.634	15.164	17.567	17.953	16.740	-9,9	3,6	15,8	2,2	-6,8
Χίος	3.244	2.476	3.203	2.944	3.815	2.821	-23,7	29,4	-8,1	29,6	-26,1
Σάμος	25.002	24.507	27.590	31.705	29.021	25.526	-2,0	12,6	14,9	-8,5	-12,0
(Β. Αιγαίο)	71.243	68.046	71.286	79.910	77.828	71.884	-4,5	4,8	12,1	-2,6	-7,6
ΣΥΝΟΛΟ	1.504.985	1.618.701	1.758.627	1.821.622	1.775.851	1.583.074	7,6	8,6	3,6	-2,5	-10,9
ΑΘΗΝΑ**			422.123	445.110	414.122				5,4	-7,0	7,6 ⁽¹⁾
ΣΥΝΟΛΟ (Με Αθήνα)	1.504.985	1.618.701	2.180.750	2.266.732	2.189.973				3,9	-3,4	-7,4⁽¹⁾

* Συνολικές αφίξεις εξωτερικού.

** Για την Αθήνα τα στοιχεία αφορούν τις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών, όπως τις δίνει το "Ελ. Βενιζέλος".

(1) Εκτιμήσεις με βάση τα προσωρινά στοιχεία από το "Ελ. Βενιζέλος".